UN NUMITOR COMUN: SONETELE

Cine s-ar fi gîndit pe vremea cînd păşteam vacile, pe Geangalia, pe la Tarifă sau pe Pradila, cu alu Pîrcuşi, cu Lie alu Bădiţă, cu Gogu alu Treanţă, că voi ajunge să-l întruchipez cîndva pe Will alu Shakespeare?

Cred că mi-era mai uşor Sorescu (aveam măcar un numitor comun, vacile!) sau Voicea (în spatele casei noastre e un fel de Dealul lui Cacă foc) decît ăsta alu Shakespeare din Stratford.

Nu mi-a plăcut niciodată să arăt felul în care-am ajuns, cînd am ajuns, la o finalizare artistică. Mi-a fost şi ruşine şi frică.

Drumul creatorului, avatarurile lui pe întortocheatul traseu al actului artistic cred că trebuie să rămînă ascunse „beneficiarului". Marele anonim, cel care a creat arta noastră populară, nu ne-a lăsat nimic din şi despre „atelierul" lui de creaţie. Ne-a lăsat doar o operă fundamentală pentru spiritualitatea universală.

Un amănunt, nu fără importanţă cred, pot totuşi să dau despre căutările mele în drumul către Shakespeare: cînd am început să repet am şi început să scriu sonete.

Aşa:

VI.

Te simt pe-aproape, imaterială,
Cum aş simţi în beznă-un roi de fluturi
Încremeniţi pe-o umbră de petală
Cu răsuflarea ta să vii să-i scuturi.

Hai, vino, şi-mi atinge ochii-n noapte
Cînd te visez dezlănţuind dezastre
Din universul meu păzit de şoapte
Răpeşte-mă şi-aruncă-mă-ntre astre.

Îţi e uşor, întinde numai mîna
Şi degetele lungi şi tremurînde
Vor fi izvorul inundînd fîntîna
Care sînt eu. Te mai aştept? Te mai aştept? Răspunde.

De nu-i răspunsul, da! Să taci, iubire
Mă va ucide vorba-ţi din privire.

Tudor Gheorghe

UN DANEZ AL VREMILOR NOASTRE

Premiera absolută a piesei „Vărul Shakespeare" de Marin Sorescu la Teatrul Naţional din Craiova a stîrnit, cum ne şi aşteptam, un viu interes atît în rîndul publicului spectator cît şi al cronicarilor de specialitate. Faptul că am reuşit să montăm această piesă în pofida atîtor piedici puse constituie el însuşi un succes. Textul scris în versuri „shakespeareene" este, şi nu mi-e frică să folosesc cuvîntul, o capodoperă. Semnificaţiile lui se aşază în atît de multe straturi încît numai forînd cu grijă şi fără grabă le poţi descoperi pe toate şi te poţi bucura de frumuseţea lor.

Aşa a început regizorul Mircea Cornişteanu lucrul la acest spectacol: cu grijă multă, cu atenţie şi mai ales fără grabă, căci aşa cum spune autorul „chiar marea pare-o baltă celui grăbit să vadă-n valuri smîrcuri".

Mi s-a încredinţat rolul „Sorescu" — Un Danez. Un Danez al vremilor noastre care datorită „unor cute ale timpului", mecanism ce nu aparţine nici ştiinţei şi nici ţicnelii, izbuteşte să se întîlnească cu Shakespeare, cu Hamlet, cu alte personaje ale anului 1601. În ciuda faptului că trăiesc în vremi diferite, reuşesc să se înţeleagă ca nişte contemporani, formînd cum se zice aceeaşi... „gaşcă"; fiindcă, aşa cum spune autorul, „aceleaşi vorbe atrag aceleaşi gînduri, materia înfloreşte aceleaşi stări, cristale ale minţii şi probleme comune ca-ntr-o peşteră-i adună, cu toţii umbre". Personajul este atît de interesant, textul ce-l rosteşte atît de frumos, cu atît de multe sensuri, şi atît de limpezi, încît mărturisesc că bucuria cu care-l joc este foarte mare. Colaborarea cu regizorul a fost şi de data asta benefică pentru ambele părţi. Meritul lui mare este că reuşeşte încă de la lecturile la masă să limpezească atît de bine relaţiile şi sensurile textului încît, trecînd la scenă, mişcarea devine o problemă de simţire interioară. Nimic impus din afară ci dirijat a se naşte dinlăuntru. Fenomenul de respingere nu mai apare, iar scopul urmărit, valorificare în primul rînd a substanţei dramatice a textului, se împlineşte. Am lucrat mult cu regizorul Mircea Cornişteanu, lui îi datorez mari satisfacţii, dar acum i-am înţeles mai bine ca oricînd gîndurile, intenţiile, scopul.

Încă de la începutul spectacolului, dar mai ales în actul al II-lea şi finalul actului III, Sorescu — personajul îşi plasează relaţia dintre el, Shakespeare şi Hamlet în zona de interferenţă a comicului cu tragicul, o zonă extrem de riscantă dacă-ţi pierzi cumva echilibrul; şi aici regizorul a vegheat cu foarte multă atenţie. Scenele în care Sorescu îl învaţă pe Shakespeare cum să rescrie **Hamlet**, „clarificîndu-l cu privire la condiţia artistului, sînt realizate de asmenea pe muchia dintre parodie şi tragic, satira la adresa nechemaţilor ce schilodeau cu indicaţiile lor arta autentică, fiind extrem de virulentă. De această satiră s-au temut cei care n-ar fi vrut să aprobe montarea textului. Dar, după cum spune un proverb românesc, „de ce ţi-e frică, nu scapi". Premiera „Vărul Shakespeare" a avut loc, interesul stîrnit este justificat, iar satisfacţiile noastre, ale actorilor-interpreţi, sînt mari.

Ilie Gheorghe

https://biblioteca-digitala.ro